

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Co[n]fessionale domini Antonini archiepiscopi Flore[n]tini

Antoninus <von Florenz>

Hagenaw, 1508

VD16 A 2955

Primum preceptum

urn:nbn:de:hbz:466:1-30653

Incipit inter-
rogatoriū, qđ est liber scđus
hui⁹ opis, ⁊ hz tres ptes pñ-
cipales.

Ustquam

p ille qui vult dēfiteri
dixit ex se ea q̄ volu-
it d̄ peccatis suis, si nō dixit
sufficenter, qđ quasi semp ac-
cidit, interrogandus est ple-
ne de his q̄ non dixit put vi-
debitur fore expediens. Si
vero modicum vel minus dixit
potes interrogare secūdu
ordinem infra positum, vitz
p̄mo d̄ decē p̄ceptis, postea de
vicis capitalibz, n̄ aut oēs d̄
oibz, sed de illis q̄ solēt in tali-
bus repiri, ⁊ non solū de istis
p̄ctis interrogandi sunt, sed
de oibz circūstantiis p̄ctōrū,
put supra satis ostensum est.
Nō tñ ē necesse d̄ q̄libet pec-
cato mortali oēs circumstan-
tias p̄dictas p̄fiteri, sed soluz
illas q̄ trahunt peccatum in
aliam speciē, q̄, s. hñt sp̄alem
deformitatē opposita; alicui
p̄ceptoz. Sed ⁊ de numero
p̄ctōz mortaliū, s. q̄tiēs mor-
tale p̄ctm̄ omissū est in q̄libet
p̄ctōrum specie diligenter in-
terrogandum est.

Incipit prima
ps libri scđi de mō interrogā-
di penitētes a p̄fessore s̄m de
cem p̄cepta legis, ⁊ habet ca-
pitula, xxiiij.

Primū p̄ceptum continet
tria capitula, Primū,

Num cole

v deuz, Circa hoc pri-
mū p̄ceptū sic potes
interrogare, ⁊ primo d̄ votis.

De votis.

Ora s̄m mḡm sniaz
n in. iij. dist. xvij. q. vo-
tum ē testificatio que-
dam promissionis spontanee
q̄ fit deo de his q̄ dei sūt ⁊ fie-
ri dñt, Vel breui⁹ s̄m Tho.
Votū ē p̄missio deo facta d̄
aliqđ sit deo acceptum. Ad
qđ requirunt tria, s. delibera-
tio voluntatis, p̄positū ⁊ pro-
missio, vltimū orit̄ ex secūdo
scđm ex primo. Si transgres-
sus est seu omisit īplere aliqđ
votū l̄citū, ⁊ si aduertent̄ cuz
possit ē mortale. Et toties q̄
tiēs frāgit. Sec⁹ si ex obliu-
one, vl̄ qz n̄ potat vt ifirm⁹ ie-
iunare, et h̄mōi. Si vouit
se aliqđ mali facturū, vt vidi-
ctam vl̄ maioris boni īpedi-
tiū, vt nō ingredi religionē

Interrogatorium.

hoc est mortale. et sine aliquo dispensatione dicitur illud infringere. Si nimis tardauit implere propter quod a memoria excidit omnino. vel venit ad statum non valendum implere cum prius potuisset mortale videtur. Idem quoniam dimisit propositum implendi cum tamen possit. alio modo implendi votum quoniam sibi non proficit tempus non videtur mortale. nisi mora esset valde nimia. et nisi ex hoc ei immineret periculum non valendi implere. ut de voto ingrediendi religionem. cum tamen non haberet causam legitimam cogentem dilationis. tunc etiam est mortale. Si fecit votum et de religione ut de elemosyna. ieiunio et huiusmodi. sed ob malum finem. puta ut possit facere vindictam adulterii et homicidii. mortale peccatum est. nec tenetur illud implere.

Si fecit votum abstinentie et homicidii. et dubitat utrum possit implere vel non. et sine dispensatione vel commutatione superioris cuius possit faciliter recurrere ad eum. vel ad confessorem suum pro consilio frangit mortale videtur.

Nota tamen quod viri possunt irritare vota uxorum. scilicet abstinentie peregrinationis. elemosyne. et accessus ad tale locum. et maxime votum elemosynarium si non habent nisi dotem absque alia superiorum dispensatione. et si fiat talis ir-

ritatio etiam sine causa rationabili a viro. amovendo non tenetur uxor implere talia vota. Dubium est de voto hierosolymitano. quod hoc in fauorem fidei emittitur. De irritatione votorum impuberum et filiorum familias et religiosorum. vide in secunda parte summe. tit. vii. Si habes votum castitatis vel religionem intrandi et matrimonium dicitur. mortale est. et non potest presumere illud absque mortali peccato. quod ad huc potest illud implere et deinde presummatum matrimonium. post presummatum matrimonium pro reddere tenetur debitum etiam interpretative petenti. Sed exigendo semper peccat mortaliter. unde presumendum esset ei peccare super hoc dispensationem a papa secundum Guillelmum. Possent etiam episcopi dispensare. nisi esset talis continens et observans ipsum. Si fecit votum stultum et irrationabile ut ieiunare dominica die vel non pectinare caput. vel lauare in sabbato. et homicidii mortale non est. sed prohibendum est illud implere.

De voti transgressione.

Nota quod a transgressione votorum potest de iure confessor absolueri. quod non est de casibus reservatis. sed de dispensatione et commutatione votorum non potest se intromittere sine speciali con-

missiōe diocesanorū v' alteri
q̄ possit illā dare. Ep̄i autē i
oib' p̄nt cōmutare vel dispēsa
re, nisi in voto castitatis vel
religiōis z trib' votis pegr̄is
natiōnis, s. hierosolymitani
ad sanctū Jacobū, z ad limis
na ap̄loz .i. rhomā, in q̄b' vo
tis papa vel sūm' penitentiā
ri' soli dispētant v' cōmutāt.

De votis habes in secun
da parte summe.

De supstitiōib'. Ca. II.

f fecit ipse vel fieri fe
cit aliq̄d maleficiū seu
iuxta vulgare malias
in q̄b' semp fiūt incātatiōes
occulte v' manifeste d̄monū
inuocatiōes, q̄d semp ē mor
tale, z dignū morte corporali.

De incantationib'.

f fecit v' fieri fecit v'
pcuravit aliquā incan
tationē cū sacramēta
lib' ecclē, vt aq̄ baptismali v'
oleo sancto, z h̄mōi ob sanita
tem vel aliam causam ē mor
tale z grauissimum.

De adoratiōe creaturarū.

f adorauit aliquā cre
aturā faciendo orōnē
ad eā, vt ad lunā solē z
stellas cū p̄mo apparēt z hu
iusmodi est mortale pctm̄.

De diuinatiōib'.

f fecit vel fieri fecit a
liquā diuinatiōz ad in
ueniendū furta vel ad
sciēdū occulta v' futurū q̄d si
bi p̄tingere p̄t est mortale.

De arte notoria.

f didicit artē notoriā
v' vsus ē ea ad sciēdū
aliq̄, vel si vsus ē arte
nigromātica, mortale, est z si
h'z lib'ū iudicēd' ē vt eū cōtra
rat, als nō est absoluend', sic
est liber Almadel Sexipho
ras, z alij libri cōburendi sūt
quia mortale est vti eis.

De p̄stellatiōib'.

f ex p̄stellatiōib' vel
planet' sub q̄b' natus
ē aliq̄d iudicauit d̄ter
minate d̄ cōuersatione eius.
Idez si ex phisonomia. Cre
dere em̄ hoīez ex fato v' p̄stel
latiōe v' p̄pleriōe cogi ad bo
nū v' ad malū est hereticum.

De sortibus

f vsus est sortib' diui
natorijs, quod est mor
tale, ex leuitate autem
veniale. Si dedit aliquod
turpe vxor viro ad comedē
dum, vel alteri vt amaret eaz
vel fecit vel dixit aliq̄d turpe
ad h̄mōi, ē mortale, āterrogā
dum est q̄d fuit illud

De incātatiōib'

f

Interrogatorii pars prima.

Ifecit v'l fieri fecit ali
quā incantatiōz ob sa-
nitate p̄sequēdā z qñ h̄
fit sciendo eē p̄hibitū est mor-
tale cōiter. qñ h̄o ex simplici-
tate fieret putādo esse bonas
orōnes videt veniale. Sed si
nollet in futurū abstinere ne-
ganda est ei absolutio, qz ex
obstinatiōe z malicia videt eē
mortale, z interrogādū est de
verbis q̄b̄ vtunt, z de obser-
uantijs quas addunt.

De breuibus.

Ifecit vel fieri fecit v'l
vsus est breuibus, que
communiter sunt sup-
stitiosa ex verbis v'l charta in
quā fiunt, vel modo imponē-
di vel portādi, vel tēpore scri-
bendi, et inuenta superstitiōe
earum imponendum est q̄ cō-
burant, z si nollet non sunt
absoluendi quia est mortale.
Si vero putabant talia esse
licita tanquam orationes, ve-
niale videtur.

De obseruatiōibz tēporz.

Iobseruauit v'hā diē
magis q̄ aliā, in nō in-
cipiendo aliqd tanq̄
malū, vt dies egyptiacos, v'l
diē in q̄ occurrit decapitatio
sancti Johis baptiste, v'l diē
ascensionis in colligēdis her-
bis, z h̄mōi, veniale videt qñ

ex simplicitate h̄ fit, siue scri-
bendo aliq̄, v'l portādo ad sus-
pēdēdū in aliq̄ loco, si simplr
credit veniale est. Si h̄o hec
crederet anio obstinato, tunc
mortale esset talia obseruare.

De somnijs.

Iobseruauit somnia fa-
ciēs aliq̄s orōes z ob-
seruatiōes, z postea ex
his que somniat volendo de
futuris z occultis iudicare z
pnūciare mortale est, als aut
sine obseruatiōe adiūcta adhi-
bere fidē nimis somnijs pec-
catū ē, z si ex se nō sit mortale
piculosū ē, qz sic diabolus mul-
tos decipit. Si ex effusiōe
olei de lucerna vel cracatiōe
aliquarum auium, vel vlula-
tu canum, vel magnitudine z
p̄tinuitate vētoz z h̄mōi esti-
mauit aliqd mali euenturum
q̄d fatuum est. Si existima-
uit mulieres conuerti in cat-
tas vel alia animalia, z ire de
nocte z sugere sanguinē pue-
rorum z h̄mōi, q̄d est impossi-
bile nisi deo, et ideo fatuum ē
credere. De hac materia diui-
nationū incantationū et oīm
supstitutionū, vide clari⁹ in de-
cretis, xxvj, causa p̄ totū.

De blasphemia multiplici
dei z sanctorum.

Capitulū tertium.